

25.10.2013

Hørings svar fra Evangelisk Luthersk Netværk (ELN)

ELN vil gerne takke for muligheden for at bidrage med et høringssvar til Debatoplægget fra Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken.

ELN ønsker at udtale følgende:

1. ELN mener, at den danske folkekirke som et trossamfund med et bekendelsesgrundlag selv skal have ansvaret for at regulere sine indre anliggender.

ELN finder det derfor principielt rigtigt, at ansvaret for regulering af folkekirkens indre anliggender placeres hos et folkekirkeligt organ. Derfor kan ELN tilslutte sig, at der etableres et kirkeråd til at varetage den opgave, så den nuværende ordning med ministerens enekompetence til at beslutte, hvad der skal forelægges til kgl. resolution eller kgl. anordning, afskaffes. Men ELN ønsker en reel afskaffelse af ministerens enekompetence, så ministeren bliver forpligtet til at følge rådets indstillinger med hensyn til, hvad der skal forelægges til kgl. resolution eller kgl. anordning.

2. ELN finder det ligeledes principielt rigtigt, at ansvaret for folkekirkens fælles økonomi varetages af et folkekirkeligt organ som foreslået i Debatoplæggets model 2a. En sådan model giver det folkekirkelige organ kompetence til at selv at styre økonomien inden for fastsatte retningslinjer uden ministerens indblanding. Ministerens rolle skal ifølge ELNs opfattelse alene være i form af et legalitetstilsyn. Udvalget skal fremme gennemsigtighed, forståelighed og demokratisk legitimitet. Samtidig vil vi gerne understrege, at de lokale menighedsråds økonomiske selvstændighed aldrig må kunne anfægtes af et kirkeråd.

3. ELN ønsker at understrege, at folkekirken har et klart bekendelsesgrundlag (Bibelen og folkekirkens bekendesskrifter), som forpligter os på tværs af alle teologiske forskelligheder. ELN finder, at et kirkeråd med ansvar for folkekirkens indre anliggender på en særlig måde har ansvar for at praktisere demokrati på den måde, som Hal Koch beskriver i sin bog "Hvad er demokrati?" med ordene om, at man skal tale sig til rette i stedet for at slå. Arbejdsformen i kirkerådet bør derfor være vilje til dialog frem for hurtige afstemninger, hvor et flertal majoriserer et teologisk mindretal. Udfordringen i kirkerådet er at skabe tradition for, at man kan være teologisk uenige og samtidig udvise en sådan åndsfrihed over for dem, man er teologisk uenige med, at alle er villige til i forlængelse af de folkekirkelige frihedsordninger som sognebåndsløsning, valgmenighedsordning m.m., som Grundtvig var katalysator for, at arbejde for yderligere frihedsordninger, så teologiske mindretal kan fortsætte deres tjeneste i folkekirken og ikke af teologiske grunde føle sig presset til at forlade folkekirken og etablere frimenigheder. Hvis kirkerådet ved demokratiske drøftelser kommer frem til behov for flere frihedsordninger i folkekirken, bør kirkerådet forelægge sådanne forslag til frihedsordninger for folketinget med henblik på den nødvendige lovgivning.

4.

ELN ønsker et samlet kirkeråd, der både har ansvar for folkekirkens indre anliggender og for folkekirkens fælles økonomi.

Et kirkeråd for indre anliggender alene vil i flere perioder være uden konkrete arbejdsopgaver, da det normalt er med 50 års mellemrum, at folkekirken fx skal have en ny bibeloversættelse og en ny salmebog, ligesom diverse ritualer heller ikke revideres ofte. Et folkevalgt organ uden løbende arbejdsopgaver har en tilbøjelighed til at påtage sig nye opgaver måske på bekostning af lavere organer som stiftsudvalg, provstiudvalg og menighedsråd. Vi mener ikke, at en sådan risiko for centralisering er ønskelig og der er det bedre kun at indføre et kirkeråd, der løbende skal arbejde med økonomi og kirkens indre anliggender i bred forstand. Et kirkeråd kan desuden bedre skabe sammenhæng mellem indre anliggender i bred forstand og den overordnede økonomiske styring.

ELN finder det væsentligt, at der i kirkerådet sikres plads til teologiske mindretal. Debatoplæggets forslag til sammensætning af kirkerådet med valg i de enkelte stifter svarer reelt til det engelske valgsystem med valg i enkeltmandskredse uden valg af tillægsmandater. Ved det valgsystem holdes mindre partier effektivt ude af det engelske parlament.

ELN foreslår derfor, at der etableres en stor valgforsamling, der består af følgende: 1. Alle biskopper. 2. Alle provster. 3. Alle præster ansat i folkekirken, også overenskomstansatte præster med en deltidsansættelse 4. Alle præster ansat i en valgmenighed. 5. Alle menighedsrådsmedlemmer. 6. Alle menighedsrådsmedlemmer i en valgmenighed. Eftersom en valgmenighed kan have ret få medlemmer, men et stort menighedsråd, bør der fastsættes regler for, hvor mange der er stemmeberettigede i en valgmenigheds menighedsråd.

Denne valgforsamling skal vælge følgende:

1. 14 læge medlemmer. Valgbare er alle, der er valgbare til menighedsråd, herunder valgbare til en valgmenigheds menighedsråd.

2. 3 præster

3. 2 provster

4. 2 biskopper.

Enhver fra de respektive grupper kan opstille til de respektive pladser, hvis vedkommende har mindst 10 stillere. Både menighedsrådsmedlemmer og gejstlige kan være stillere. Alle valg er personvalg, hvor hver enkelt opstillet til kirkerådet formulerer sine visioner for arbejdet i kirkerådet.

Ved at give menighedsrådsmedlemmerne en stor indflydelse både ved valg af læge medlemmer, præster, provster og biskopper opprioriterer man det almindelige præstedømme.

Hvis ELN's valgforslag skulle medføre, at et stift bliver repræsenteret med to læge medlemmer, mens et andet stift er uden repræsentation, anser ELN det for et langt mindre problem, end at teologiske mindretal skulle blive udelukket fra kirkerådet.

Desuden udpeges 3 læge medlemmer af de frie folkekirkelige organisationer. ELN foreslår, at Folkekirkelige Organisationers Fællesudvalg (FKOF) er ansvarlig for denne udpegning. Langt de fleste folkekirkelige organisationer er medlem af FKOF. 1 medlem udpeges af folkekirkens personaleorganisationer

ELN finder, det er udtryk for en statskirketænkning, at ministeren skal have kompetence til at udpege medlemmer af et kirkeråd og kan derfor ikke tilslutte sig dette forslag i debatoplægget.

På vegne af Evangelisk Luthersk Netværks landsledelse
Formand Henrik Højlund